

GAZETA NARODOWA

Pismo chrześcijańsko-narodowe dla Wszystkich.

Abonament miesięczny w naszej administracji 10000 mk., w agenturach miejscowych i zamiejscowych 11000 mk., przez pocztę 10945 mk., pod opaską 12000 mk.

Wychodzi w każdy wtorek i piątek po poł.

Konto czekowe: P. K. O. 200695

Exemplarz pojedynczy 1000 mk.

Ogłoszenia

przyjmują wszystkie Biura Reklamowe po cenach oryginalnych. — Cena za wiersz milimetry na stronie 7-lamowej 500.— marek.

Adres Redakcji i Administracji: Toruń, św. Katarzyny 4. — Telefony Nr. 57, 300, 888.

Nr. 34

Toruń, środa dnia 3. października 1923

Rok I

Uciśniona niewinność.

Niemcy, Żydzi, Ukraińcy, Białorusini itd. wszystkie t. zw. „mniejszości narodowe”, zamieszkujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej — mimo, iż konstytucja nasza zapewnia im aż nadto daleko idące swobody i zupełne równouprawnienie z rodowitemi Polakami — jakiego nasi bracia nie mają ani w Niemczech ani nawet w Czechosłowacji — stale jednak okazują niezadowolone, wrogi do państwa polskiego stosunek i nie omijają żadnej sposobności, aby Polsce szkodzić.

Oto znowu przed wznowieniem sesji Rady Ligi Narodów wystosowały do niej memorjały ze skargami na „ucisk” mniejszości narodowych w Polsce. Przywykliśmy już do oszczerstw mniejszości; ten jednak atak podłych kłamstw, napaści na rząd, na naród polski, żąda bezczelnych, jakie zawiera najnowszy genewski memorjał, przewyższa wszystkie dotychczasowe popisy antypolskie.

Przedstawiciele mniejszości byli ostrożni: memorjał podpisany jest przez osoby mieszkające poza granicami Rzeczypospolitej a opracowanie zostało rzekomo przez zgromadzenie osób „należących do mniejszości narodowych i wydalonych z Polski pomimo posiadania obywatelstwa polskiego” — jak twierdził gdańska prasa hakatystyczna.

Zabezpieczywszy się w ten sposób przed odpowiedzialnością zredagowano „uroczysty protest do wszystkich zgromadzonych w Genewie przedstawicieli Ligi Narodów i Rady Ligi Narodów.”

Po patetycznym wstępie następują najpierw „skargi” Ukraińców, domagających się m. i. także rewizji uchwały Rady Ambasadorów uznającej nasze granice wschodnie. Dalej skarżą się Białorusini, Żydzi, Niemcy i Litwini.

Skargi żydowskie i niemieckie brzmią:

My, Żydzi, oskarżamy Polaków: W pogromach, które cały świat napolewnie zgromadził, mordowali we Lwowie i w Kongresówce starców żydowskich, kobiety i dzieci żydowskie. Samowolnie odwołują nam obywatelstwo w Polsce, przez wydalanie zmuszają nas do emigracji. Polskich urzędników, którzy ważą się wystąpić w obronie naszych praw, piętnują się, jako zdrajców narodu. Depcze się prawa naszych gmin wyznaniowych.

My, Niemcy, oskarżamy Polaków: Z kraju, który od niepamiętnych czasów był niemiecki, zostaliśmy wygnani. Bezprawnie pozbawia się nas obywatelstwa; setkami tysięcy odebrano możliwość egzystencji tak, iż musieli opuścić ziemię ojczystą. Jeszcze dzisiaj śledzą polscy żołnierze na ziemi niemieckich chłopów na Wołyniu. Wywłaszczają się nas i grabią, a na urągawisko przyznaje się nam bezwartościowe odszkodowanie. Żaden Niemiec nie może nabywać ziemi, a reforma rolna ma nas do reszty pozbawić własności ziemskiej. W Galicji, w Kongresówce i w Pruskiej, dzielnicę prześladowuje się nasze stowarzyszenia. Redaktorzy pism niemieckich „jęczą w kryminalach mimo amnestji. Nie szanuje się swobody kościoła. Wbrew woli rodziców zmusza się dzieci niemieckie do uczęszczania do szkół polskich.

A więc pogromy, masowe wydalania, gwałty i bezprawia — a tymczasem zalewa nas fala żydostwa nie-

tylko „polskiego” lecz i rosyjskiego, przeszedł połowa ziemi na kresach zachodnich znajduje się w ręku najzacieklejszych wrogów państwa, dzięki „humanitarnemu” rezygnowaniu z przysługujących nam praw. Oskarżają nas o ucisk prasy niemieckiej, a tymczasem ten potworny „memorjał” ukazuje się na naczelnym miejscu w gazecie niemieckiej, wychodzącej w Polsce, w „Kattowitzer Zeitung”. (Cóż na to poseł Graebe, który niedawno zapewniał, że prasa niemiecka nie zamieszcza artykułów antypaństwowych?)

Bezczelny ten, kłamliwy memorjał naszych rzekomo tak srodze uciskanych mniejszości, obliczony był przedewszystkiem na to, aby skompromitować Polskę wobec Europy i przeszkodzić wejściu jej na członka Rady Ligi Narodów. Przygotowany oddawna, ukazał się przed samymi wyborami do Rady Ligi, aby Polska już nie miała czasu sprostować tych fałszyw-

i odeprzeć zarzutów. To była jedna z ważniejszych przyczyn, dla której Polska nie dostała podczas wyborów w dniu 29 września przepisanej większości 24 głosów (otrzymała 17) i kandydatura jej nie przeszła.

Wprawdzie wybory obecne mają charakter tymczasowy jedynie na rok jeden — niewątpliwie też w ciągu tego czasu sprawa się dostatecznie wyjaśni a Polska otrzyma należne zadośćuczynienie — obecnie jednak bądź co bądź przykrość, jaką ją na terenie międzynarodowym spotkała, ma do zawdzięczenia swoim mniejszościom, aż nadto przez dotychczasowy rząd głaskanym, a mimo to nigdy nie ugłaskanym. To też czas najwyższy skończyć z tą zbytnią pobłażliwością dla żywcotów, które uznają tylko siłę, a tolerancję naszą wyzyskują bezwstydnie, aby szkodzić państwu wszędzie, gdzie mogą i wszelkimi najnieuczciwszymi nawet sposobami.

Wiadomości polityczne.

Naprawa skarbu.

W ubiegły czwartek przedstawił minister skarbu p. Kucharski na zebraniu z przedstawicielami prasy wyniki swych podróży zagranicznych do Paryża, Londynu i Genewy. Przemówienie ministra skarbu musi do reszty rozwiać wszelkie wątpliwości tych, którzy nie mogą się przekonać do istotnych postępów, jakie naprawa skarbu poczyniła, kiedy do sferu doszedł rząd większości narodowej.

Minister Kucharski oświadczył, że naprawę finansów państwo polskie może przedsięwziąć tylko przy pomocy 2 pożyczek zagranicznych. Celem uzyskania tych pożyczek nastąpił wyjazd do Londynu, Paryża i Genewy. Tam toczyły się rokowania z finansistami zagranicznymi. Układ doszedł do skutku z grupą finansową Amerykanki Morgana. Minister skarbu zaprzeczył wszystkim pogłoskom o rzekomo ciężkich warunkach, na których pożyczka została udzielona oraz o wysokich wynagrodzeniach, które mieli otrzymać pośrednicy. Państwo polskie otrzymuje pożyczkę na podstawie zwykłego zobowiązania, złożonego na papierze bez zastawienia jakiegokolwiek majątków państwowych oraz bez żadnego wynagrodzenia dla pośredników, których w ogóle rząd polski nie dopuścił do tej sprawy. Pożyczka ta, która już została uzyskana, będzie służyła jako podkład banku emisyjnego i zostanie zaciągnięta wówczas, gdy subskrypcja, t. z. podpisywanie udziałów akcyjnych dla banku emisyjnego zostanie ukończona i nie da pożądanego rezultatu. Wówczas to ta część subskrypcji, którą nie podpisze społeczeństwo polskie, pokryje się przy pomocy zaciągniętej pożyczki zagranicznej. Należy zaznaczyć, że 25% całej subskrypcji bierze na siebie rząd polski, podczas gdy społeczeństwu przypada w udziale 75%. Kapitał banku emisyjnego wynosić będzie 150—200 milionów złotych polskich. Bank emisyjny będzie intyтуją czysto polską, której akcje będą mogły się znajdować tylko w ręku obywateli polskich. Żadne przedsiębiorstwa zagraniczne nie będą w stanie wpływać na jego losy.

Drugą pożyczką to t. zw. pożyczka konsumpcyjna. Ma ona być zaciągnięta w wysokości 50 milionów dolarów w bankach angielskich i użyta

na pokrycie niedoboru budżetowego w czasie przejściowym od papierowej marki do przyszłego wartościowego pieniądza polskiego. Rokowania w tej sprawie już się rozpoczęły i rokują dobrą nadzieję na przyszłość. W bliskim czasie należy się spodziewać podpisania i drugiej pożyczki.

Naprawa skarbu jest, jak uwiadczyliśmy słowa ministra skarbu w pełnym toku. Trzeba tylko wytrwania i dobrej woli rządu i społeczeństwa. Ciężkie jeszcze przyjdą chwile które będzie trzeba przetrwać. Musimy jednak zrozumieć, że oszczędności i ograniczenia są konieczne na każdym kroku i nie sarkać jeżeli rząd pocznie obcinać mile nam a jednak szkodliwe wydatki.

Wstrzymanie sprzedaży bonów złotych.

Min. skarbu zawiadamia, że z dn. 28 września wstrzymaną została sprzedaż 6 proc. złotych bonów skarbowych wszystkich serji.

Pozostały w Ministerstwie Skarbu zapas złotych bonów serji: I B, I C i I D zostanie zużyty na dobrowolną wymianę bonów serji I A, której termin płatniczy nastąpi, jak wiadomo, w dniu 1. października 1923 r. Posiadacze złotych bonów tej serji będą je więc mogli wymienić w Oddziałach Krajowej Kasy Pożyczkowej, jednak tylko do dnia 10 października 1923 r. Włącznie na serje następne, przyczem należne im procenty otrzymywać będą w gotówce po kursie 50 800 mkp. za 1 złoty. Bony serji I A będą też mogły być od dnia 1 października 1923 r. wymieniane w Oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej za gotówkę również po kursie 50 800 mkp. za 1 złoty. Z dniem 11 października r. b. wymiana bonów serji I A na bony serji następnych zostanie całkowicie wstrzymana, wobec czego bony te będzie można wymienić odtąd tylko za gotówkę po wymienionym kursie.

Kurs 50 800 mkp. za 1 złotego ustalony został, zgodnie z ustawą, na podstawie przeciętnego kursu franka szwajcarskiego w okresie od 12 do 27 września 1923 r.

Centralna Kasa Państwowa będzie wymieniał złote bony serji I A w ogóle tylko za gotówkę.

W związku z wydanymi zarządzeniami o wstrzymaniu sprzedaży bonów złotych, Ministerstwo Skarbu nie będzie już w przyszłości ogłaszać ich kursu. Jedynie w ter-

minie płatności bonów serji I B, I C i I D, t. j. w dniach 15-go listopada oraz 15 grudnia 1923 r. zostanie ogłoszony, zgodnie z ustawą, kurs, po jakim bony te będą wykupywane.

Rezultat wyborów do Rady Ligi Narodów.

Z Genewy donoszą, że w dniu 29 września odbyły się tu wybory do Rady Ligi Narodów. Ilość głosujących państw: 46 — większość wymagana: 24. Wybrane zostały następujące państwa: Urugwaj 45 głosów, Brazylja 34, Belgja 31, Szwecja 31, Czechosłowacja 30, Hiszpanja 30.

Polska otrzymała 17 głosów, zatem kandydatura jej nie przeszła.

Nowa Rada Ligi różni się tem, że zamiast Chin weszła Czechosłowacja. — Reszta członków bez zmiany.

W sprawie dokonanych wyborów do Rady Ligi zaznaczyć należy, że miały one charakter prowizoryczny dla braku ostatecznego regulaminu, który zostanie ustalony w roku przyszłym. Dlatego też istniała tendencja przeprowadzenia na ten rok poprzednich mandatów z wyjątkiem mandatu Chin, których rząd jest niestały. Pierwotnie niepewną była także kandydatura Brantinga (Szwecja), który jednak dzięki zdecydowanemu stanowisku w sprawie konfliktu włosko-greckiego wzmocnił swe wpływy przez pozyskanie większości głosów małych państw.

Rada Ligi zatwierdza opinię Trybunału haskiego.

Donoszą z Genewy, że w sprawie interpretacji art. 3 i 4 traktatu o mniejszościach, Rada Ligi przyjęła rezolucję, proponowaną przez lorda Roberta Cecila, Rezolucja zatwierdza opinię trybunału haskiego, dotyczącą art. 4 oraz przyjmuje do wiadomości memorjał Roberta Cecila, dotyczący art. 3. Rezolucja zaleca referentowi Mellon Banco w porozumieniu z sekretarjatem zaofiarować rządowi polskiemu usługi dla zbadania spraw, związanych z klauzulami obywatelstwa oraz dla negocjacji, jakie rząd polski chciałby ewentualnie nawiązać w tej sprawie z Niemcami.

Skirmunt oświadczył, że nie może nie uczynić poza przesłaniem rządowi swej rezolucji, odnośnie zaś do ustępu o negocjacji z Niemcami zaznaczył, że pertraktacje drezdeńskie są tylko zawieszono.

W sprawie kolonistów Rada Ligi przyjęła do wiadomości opinię trybunału haskiego, wyrażając życzenie, aby rząd polski przedłożył Radzie przed sesją grudniową informacje o tem, jak zamierza uregulować tę sprawę. Skirmunt oświadczył, że w sprawie kolonistów nie może zająć innego stanowiska, jak zajęte przez rząd polski w Hadze.

Skirmunt oświadczył, że raport oraz rezolucję zakomunikuje swojemu rządowi zastrzegając dlań swobodę działania.

Sprawa Jaworzyny.

Jak donoszą z Genewy, Rada Ligi Narodów wydała orzeczenie w sprawach Jaworzyny, kolonistów oraz interpretacji traktatu o mniejszościach. W kwestji Jaworzyny Rada Ligi wysłuchała raportu Quinonesa de Leon, przedstawiającego tezę obu stron. W konkluzji raport zaleca przesłać do trybunału haskiego zapytanie, czy należy uważać kwestję delimitacji Jaworzyny za otwartą, czy też zamkniętą przez decyzję poprzednią.

Skirmunt oraz Benesz zgodzili się na rezolucję, która wobec tego została ogłoszona jednomyślnie.

O zasiłki z kas chorych. P. minister pracy i opieki społ. wydał szereg zarządzeń, mających na celu zwiększenie pomocy, udzielanej przez Kasy Chorych...

Nowy sposób potrącenia podatku dochodowego. Poczynając od 30. 9. obowiązuje nowy sposób potrącenia podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Pomoc dla ofiar katastrofy na kopalni Reden. Donoszą z Sosnowca, że Rada związku przemysłu górniczego uchwaliła jednomyślnie zebrać od kopalni węgla w Zagłębiu Dąbrowskiem i Krakowskiem...

Amerykanin o Polsce. W Krakowie bawi obecnie powracający z Targów Wschodnich dyrektor jednego z banków nowojorskich p. Irving Kalb...

W państwie czerwonych katów. Mówią, że pola Chodynki kryją w sobie ludność szkieletów liczniejszą o wiele od tych wiotkających rzesz, które przed trzydziestu laty zebrały się tu na uroczystość koronacyjną...

Uragowisko z religji. Wychodzący z Kijowa organ Ukrainińskiego Okręgu Wojennego p. n. „Krasnaja Armija” prowadzi jak cała prasa sowiecka propagandę antyreligijną.

Wielu z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych...

Wśród sfer bankowych często daje się słyszeć, że reemigranci z rodzinami powracają do Ameryki ze znacznymi stratami pozbywając się zakupionych w Polsce nieruchomości i domów.

P. Kalb wyraził zdziwienie, że niemal wszystkie banki w Polsce przeważną część swych kapitałów lokują w akcjach przemysłowych, uważa on ten objaw za niezdrowy, gdyż pozbawia banki płynnej gotówki...

Trzęsienie ziemi w Persji. Londyn 29 8 (PAT. PR.) Według wiadomości otrzymanych tu z Teheranu, w różnych punktach kraju daly się odczuć silne trzęsienia ziemi.

Odezwał. W piątek 24-go sierpnia br. odbyło się w hotelu Concordja w Toruniu zebranie zwolenników tak zwanego „Kościoła narodowego”.

Wiele z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych, liczni zapisali się do bezbożników...

Wielu z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych, liczni zapisali się do bezbożników, Nowicjusze zaś są zupełnie surowi.

Wielu z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych, liczni zapisali się do bezbożników, Nowicjusze zaś są zupełnie surowi.

Berlin 29 8 (PAT. Wied. h. k.) W ostatnim tygodniu obieg banknotów zwiększył się o 2 tryliona.

Berlin 29 8 (PAT. Wied. h. k.) W ostatnim tygodniu obieg banknotów zwiększył się o 2 tryliona.

Szkolnictwo w świetle cyfr. Moskwa. (A. W.) Lunaczarskiej wygłosił na sesji Wszechrosyjskiej Centralnej Rady Związków Zawodowych referat o stanie szkolnictwa Rosji.

Trzęsienie ziemi w Persji. Londyn 29 8 (PAT. PR.) Według wiadomości otrzymanych tu z Teheranu, w różnych punktach kraju daly się odczuć silne trzęsienia ziemi.

Odezwał. W piątek 24-go sierpnia br. odbyło się w hotelu Concordja w Toruniu zebranie zwolenników tak zwanego „Kościoła narodowego”.

Wiele z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych...

Wielu z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych, liczni zapisali się do bezbożników...

Wielu z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych, liczni zapisali się do bezbożników...

Idea katolicyzmu jest od wieków nierozdzielnie złączona z ideą polskości. Tyśiąc lat historycznego doświadczenia polityką kierować może i powinno.

Wierni od dziesięciu wieków ideałem i tradycją dziadów i pradziadów, którzy za wiarę i Ojczyznę mienie i życie w ofierze kładli, stać będziemy do śmierci w obronie Kościoła katolickiego.

Narodowa Organizacja Kobiąt. — Towarzystwo Polek. — Liga Katolicka. — Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża. — Pomorskie Towarzystwo Opieki nad Dziećmi.

Ofiarności na wybory w Gdańsku. Wśród pierwszych składek na „Fundusz Wyborczy dla Wolnego Miasta Gdańska” wpłynęła suma 10 milionów mkp.

Zapisujcie się na członków Czerwonego Krzyża. Wiele z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni...

Wielu z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych...

Wielu z pośród nich to chłopcy z głuchej wsi, równowieśnicy ich, którzy służą od jesieni, przyzwyczajali się już do zwyczajów wojskowych...

